

חיילי צה"ל מחלקים מזון בירושלים ובבני ברק. משמאל: אפליקציית חגי. "בעזרת האפליקציה משפחות לא הולכות לאיבוד, כולם מקבלים את המזון בזמן" צילומים: אוהד צוינברג, תומר אפלבוים ודובר צה"ל

התחביב שנהפך לקרש הצלה מפתיע

נועם הניג רצה לעזור למתנדבים שמחלקים אוכל לנזקקים, והקים עבורם אפליקציה שמסייעת להם לחלק את סלי המזון ביעילות ובמהירות. הוא לא תיאר לעצמו שהיא תהפך, בחסות המשבר, לאופרציה מובילה בסגר

רוני לינדר

מזון מצונן לאינספור בתים וכתובות שהארגון לא מכיר. הפצת מזון היא תורה שלמה שלוקח שנים לפתח ולהתמקצע בה, אך כרגע מוטל על פיקוד העורף לעשות את זה וביעילות בן לילה, אחרת אנשים יישארו רעבים.

"יצאתי לשטח להבין מהי המשימה, מהו האתגר וכיצד עומדים בו. איך לא משאירים אף אדם רעב. אחרי סיכוב של יום אחד הבנו את האתגרים", מספר אור. "פגשתי רשויות שמחוברות לטכנולוגיה ומשימתן בה ככל שלב, וכאלה שעובדות עם פתקים ואין להן למעשה אינדיקציה לכך שכולם קיבלו את המזון בסופו של דבר".

משרדי ממשלה שונים כמו פנים, רווחה ובריאות, רשויות מקומיות, צה"ל, מתנדבים אזרחיים וכי מובן "משתמשי הקצה" ממגוון של קבוצות אוכלוסיות, עם צרכים שונים ומגוונים, כמו סוגי כשרויות שונים.

כדי להבין את גודל האתגר הלוגיסטי, אפשר לדמיין ארגון שעוסק בשגרה במגוון תחומים שאף אחד מהם לא כולל חלוקת מזון. על הארגון מוטלת מעכשיו משימה של הפצת מזון מסוגים שונים ומגוונים, עם רגישויות של כשרות ותנאי איחסון ואספקה, ועם יכולות הפצה כמו של ארגון שזה תחום עיסוקו: משאיות שמגיעות לכל עיר, חלוקת

חסר. "בעזרת האפליקציה משפחות לא הולכות לאיבוד וכולם מקבלים את האוכל", מסביר הניג. עם הזמן, עוד ועוד עמותות עברו להשתמש באפליקציה. "בראש השנה האחרון 20 ארגונים השתמשו בה עבור 6,500 כתובות, בהם של קשישים, ניצולי שואה וחייילים בורדים. זה פשוט תענוג להיות חלק מזה", הוא אומר.

כמה עבודה השקעת בכתובות הקוד? הניג: "אני מעריך שעברתי עליו כמה מאות שעות לאורך שנתיים. זה היה סוג של תחביב לא-חר שעות העבודה".

"יש רשויות שהשתמשו בפתקים לחלוקת המזון"

כל זה הוא רק הקדימון לדבר האמיתי: הפיכת האפליקציה שהניג פיתח בזמנו הפנוי ותרם בחינם לעמותות לכלי המרכזי שבאמצעותן ינהל פיקוד העורף את המבצע האדיר של חלוקת מזון לבתייהם של עשרות אלפי ישראלים בתקופת הקורונה.

כשפרצה מגפת הקורונה גייס צה"ל לא מעט קצינים שעזבו כבר מזמן את הצבא למשימה. תא"ל במיל' יואלי אור היה אחד מהם: הוא השתחרר מצה"ל לפני 14 שנה ומאו נהפך לאיש עסקים באמריקה הלטינית שעוסק בחקלאות ובמים. במי"לואים הוא משמש מפקד חטיבת חי"ר.

לפני כחודש הוא נקרא על ידי הצבא: "הווי נקתי לאתגר של חלוקת מזון בכל הארץ", מספר אור. המשימה נשמעת כמו עניין פשוט, אך היא למעשה אתגר לוגיסטי עצום שמעורבים בו

ועם הניג, הייטקיסט בן 44 מאבן יהודה ופעיל בקהילת קוד פתוח, החליט לפני כמה שנים להתנדב, כמו עשרות אלפי ישראלים אחרים, בחלוקת מזון לנזקקים באחד החגים. בדיוק, ההתנדבות הזאת הייתה החוליה הראשונה בשרשרת שתיהפך לאחת האופרציות הלוגיסטיות המורכבות של ימי קורונה.

"קיבלתי כתובת בנתניה, נסעתי לשם ולא מצאתי את המשפחה", הוא משחזר. "ראיתי גם שאנשים בעמותה שמחלקת את המזון מבלים שעות בתכנוני מסלולים – זה עסק די מסובך". החוויה הקצרה הזאת גרמה לו לפתח בשעות הפנאי ולצר עבודתו כמנכ"ל חברת התוכנה פאירפליי (Firefly) אפליקציה בקוד פתוח, שאותה הוא מספק מאז כתרומה לעמותות שמחלקות מזון ברחבי הארץ.

"המנגנון פשוט: כשמתנדב מגיע לנקודת חלוקה כדי לקחת את המזון עבור המשפחות הנזקקות, נציג העמותה מקליד את הטלפון שלו ואת שמו ובלחיצת כפתור המערכת משייכת לו את המי שפחות שמצויות בטווח הגיאוגרפי הכי קטן זו מזו. המתנדב מקבל הודעת SMS עם קישור, שבו שמות המשפחות מסודרים לפי סדר נסיעה יעיל, כולל קישור לוויז. לאחר החלוקה הוא מעדכן באפליקציה שהמזון נמסר, או שהיתה תקלה והוא לא נמסר, ויכול לתת משוב – כמו ערכונים ותוספות לגבי הכתובת או מידע נוסף, למשל שמדובר במי שפחה גדולה שזקוקה לסל נוסף".

כך, הארגון יכול לקבל בכל רגע נתון תמונת מצב על מפה – אילו משפחות קיבלו את המזון ואילו לא קיבלו, ומה עוד

נועם הניג, מפתח אפליקציית חגי: "הייתי גאה מאוד כשהאפליקציה שימשה לחלוקת מזון לאנשים ב-2,500 כתובות בחודש – ופתאום הגיעו סדרי גודל חדשים. אני יכול להגיד בתור אזרח שפחד מביורוקרטיה צבאית, היה מדהים לראות את ההתגייסות. לא יכולתי להעביר את האפליקציה לאנשים טובים יותר"

צילום: באדיבות המצולם

משפחות שלי

שלוש מתנדבות יקרה

לסרטון הדרכה קצר, לחצו כאן

3 משפחות לחלוקה

סה"כ זמן נסיעה מוערך 13 דקות, 4 ק"מ

- 1. יפה כהן
אלוף דוד 100 רמת גן
- 2. ורד כהן
זכריה 17 רמת גן
- 3. אלי אליהו
אלוף דוד 1 רמת גן

חני איננר צילום: באדיבות המשפחה

שימשה לחלוקת מזון לאנשים ב-2,500 כתובות בחודש, ופתאום הגיעו סדרי גודל חדשים. אני יכול להגיד בתור אורח שנורא פחד מביורוקרטיה צבאית, היה מדהים לראות את ההתגייסות. זה לא קל להעביר את התוכנה שלך, והתחושה היא שלא יכולתי להעביר אותה לאנשי שים טובים יותר."

אור: "בהתחלה חשבנו לפתח דבר כזה בעצמנו, ואפילו הטילו את המשימה הזאת על צוות מיוחד. אבל זה היה לוקח שנתיים. כשגיליתי את האפליקציה של הניג וביקשתי ממנו לשרדג אותה ולהשתמש בה ברימה הלאומית, שאלתי אותו מה הוא ירצה תמורתה. הוא ענה לי: 'חיבוק גדול ולא יותר מזה'."

לאפליקציה החדשה קוראים "אפליקציית חגי", על שם אחיינו של הניג, חגי איננר, שנפטר בינואר, בגיל 23. "הוא היה כשבילי השראה לאורך כל הדרך", אומר הניג. "הוא היה עושה ספורט, פעיל בצופים והתנדב לשנת שירות, ולצד עיני עם השנים הלב שלו נחלש והוא נפטר לאחר השתלה של לב מלאכותי. רק אחרי שנפטר נחשפנו למעגלים שהוא נגע בהם. גילינו שהוא היה פעיל ברבדים רבים כל כך – וזה נתן השראה לכולנו לעשות ולהתנדב", מספר הניג.

אור מוסיף: "מרגש אותי לראות את כל שרשי רת האספקה: מחברות ההסעדה שמכינות את האוכל, המשנעים, המחלקים, ועד האנשים בקצה. הדבר הזה גרם לכולם לעבוד יחד, ובסופו של דבר הסיפוק הכי גדול זה לקבל את הודעות ה-SMS והעדויות הקטנות על החיבור בין האוכלוסייה לחיילים."

מנות שף שחולקו באמצעות אפליקציית חגי* באלפים

תא"ל במיל' יואלי אור: "בהתחלה חשבנו לפתח יישום כזה בעצמנו, ואפילו הטילו את המשימה הזאת על צוות מיוחד. אבל זה היה לוקח שנתיים. כשגיליתי את האפליקציה של הניג וביקשתי ממנו לשרדג אותה ולהשתמש בה ברמה הלאומית, שאלתי אותו מה הוא ירצה תמורתה. הניג ענה לי: 'חיבוק גדול ולא יותר מזה'"

צילום: דובר צה"ל

מנות שף מצוננות ועוד 246 אלף מנות יבשות משלימות. כשפיתחת את האפליקציה עבור עמותת לחי"י קת מזון האמנת שיום אחד היא תשמש את הצבא באחת המשימות הלוגיסטיות הכי חשובות ומור"בבות של? הניג: "לא דמיינתי דבר כזה, ומבחינתי העובדה שזה קרה היא תענוג גדול. הייתי גאה מאוד כשהאפליקציה

מוד בחלוקה של עשרות אלפי מנות מזון לחג בלי המערכת הזאת של הניג ואט"ל היתה אפסית – עם האפליקציה עמדנו בזה בלי תקלות. המערכת גם מאפשרת לחלק הרבה יותר מנות בהרבה פחות זמן. היה לנו למשל לילה בבני ברק בלי האפלי"קציה, ולילה אחד עם. מה שארך שש שעות בלי האפליקציה, לקח בלילה השני שעותיים בלבד." עד כה חולקו באמצעות האפליקציה 3.6 מיליון

מה בוונתך ב'עובדות עם פתקים?'

אור: "בנקודות החלוקה היו חיילים ועובדי רווחה. מתנדבים מקבלים את הסלים, ופתק עם הפרטים הב"סיסיים: שם פרטי, שם משפחה, טלפון וכתובת. הם לוקחים את החבילות ברכב ומחלקים לאותם אנשים. המספרים היו אז 30 אלף נקודות קצה – כלומר, 30 אלף אנשים שצריכים לקבל סלי מזון ב-257 רשויות, מתוך 533 נקודות חלוקה שונות."

עם חלוף הזמן והרחבת הסגר, הצרכים רק הלכו והסתכנו: הצבא נדרש לחלק מדי יום שני סוגי מארזים, סל מזון מצונן וסל משלים כמו שיי מורים ושמן ל-150 אלף איש. "זה מזון שמאפשר לאנשים שנמצאים בבית את הסיכוי להיות שבי עים בלי לצאת. הסלים משתנים ממקום למקום, לפי כשרויות ולפי משך הסגר וההישארות בבית. בגלל כל המורכבויות הללו חיפשנו מענה טכני לוגי לעניין החלוקה. הבנו שצריך כלי שיאפשר לנו להגיע למצב שכל יום ב-18:00 נדע שהגענו עם סלי המזון לפתח דלתו של כל אדם ברשימות שלנו ואף אחד לא ילך לישון רעב. ראינו שבר-שויות שלא עבדו עם אפליקציה, גם בחצות של כל יום נשאר פער של אנשים שלא קיבלו את המזון, ובמקומות שהיתה בהם אפליקציה – כולם קיבלו את המזון בזמן", אומר אור.

זה היה השלב שבו אור פגש את הניג: "חיפשתי את האיש שפיתח את האפליקציה המוצלחת הזאת. התקשרתי להניג ואמרתי לו: 'ראיתי את האפליקציה שלך ואשמח לבחון כיצד משתמשים בה לפיקוד העורף ולרמה הלאומית'. הבנו שזה הכלי היחיד שייתן לנו שליטה, כי מעולם לא התמודדו בישראל עם חלוקת מזון ל-150 אלף איש", מספר אור.

הניג מוסיף כי "אור התעניין באפליקציה, ומי כיוון שזה קוד פתוח, שמחתי לתת אותה גם לצבא. החבר'ה באט"ל (אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה של צה"ל) אימצו את הקוד, עשו שינויים שהתאימו לצי רכים הלאומיים בצבא – וזה יצא לדרך."

אור מפרט: "הבנו שצריך לקחת את האפלי"קציה הזאת ולבנות לה תפישת הפעלה לאומית, ופנינו לאט"ל, יחד עם אגף התקשוב וגופים נוס"פים של סייבר ואבטחת מידע – כדי למנוע זלי"גת מידע. האנשים שם עבדו על המערכת בסיועו של הניג. תוך 72 שעות הם הצליחו ליצור מערכת שהיא אחת המתקדמות בעולם, ומי תאימה לכל סוגי חלוקה. היכולת לעי"